

УДК 725. 84

Кузьменко Т.Ю.,

tancho286@gmail.com, orcid.org/0000-0003-1749-1128

Кочерга Л. О., liliya.kosherha@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9977-2454,

Полтавського національного технічного
університет імені Юрія Кондратюка

КУЛЬТУРНО-РОЗВАЖАЛЬНИЙ ЦЕНТР: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Розглянуто нові функції культурно-розважальних центрів, що однозначно мають вплив на функціонально-планувальну організацію та формоутворення будівлі.

Ключові слова: культурно-розважальний центр, функції, поліфункціональні рекреаційно-дозвіллеві установи.

Постановка проблеми. Створення умов для відпочинку людей – одна з актуальних проблем. У зв'язку з цим велике значення має раціональне та ефективне формування культурно-розважальних комплексів, що сприяє оздоровленню, відпочинку та духовному збагаченню людини. Прогрес не стоїть на місці, потреби суспільства у якісному, ергономічно продуманому культурно-розважальному центрі зростають. Формування закладів громадського відпочинку, а саме культурно-розважальних центрів, є актуальним у сучасних умовах життя. Люди з кожним роком все більше намагаються знайти час не тільки для роботи, але і відпочинку. Розвиток кооперування та економічність проектних рішень поставили на порядок денний питання наповнення культурно-розважальних закладів новими функціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам формування культурно-розважальних центрів (КРЦ) присвячені праці вітчизняних та іноземних вчених різних галузей знань В. В Куцевича, Петрової І. В., Шпаковської В. В., Андрієвської В., Стальної В. А. [1-6]. Однак сучасні дослідження архітектурно-планувальної організації культурно-розважальних центрів (КРЦ), які відповідають вимогам сьогодення, недостатньо представлені.

Мета роботи – дослідження нових функцій культурно-розважальних центрів.

Основна частина. Архітектурно-планувальна організація закладів відпочинку достатньо змінилася за останнє десятиріччя, тому існує матеріал для розгляду й удосконалення підходів до їх проектування. Сформувалися зовсім нові тенденції поліфункціональності міських просторів і окремих вузлів, що мають кілька рівнозначних функцій, які забезпечують можливість більш повного задоволення потреб населення. Водночас, необхідно не втратити такі

важливі якості міського простору, як масштабність, гармонія функції та форми пластичності - усе те, що створює сприятливий психофізіологічний комфорт.

Від клубу загального профілю до центру дозвілля і далі до КРЦ – такий еволюційний розвиток сучасного культурно-розважального центру. Шляхом кооперування і блокування створюються багатофункціональні центри: культурно-спортивні та культурно-оздоровчі, учбово-культурно-спортивні тощо.

Термін “центр дозвілля” розуміється не однозначно. Офіційні документи не дають досить повного уявлення про центр дозвілля. У наказі Міністерства культури йдеться про зали ігрових автоматів і атракціонні комплекси на електронній основі, які передбачається розмістити в парках культури і відпочинку, інших місцях масового відпочинку. Такі зали повинні стати органічним елементом культурного середовища обслуговування населення, вписатися в її структуру. Центр дозвілля на сучасному етапі є кооперованою будівлею якісно нового рівня у розвитку соціально-культурної діяльності населення, залишаючись близьким до такого типу установ як клуб. Сучасною тенденцією є розвиток звичайних клубів, у яких розміщували тільки глядацькі зали, до культурно-розважальних центрів, які повністю відповідають потребам людей різного віку у культурному збагаченню і розвагах.

У таких центрах передбачається проведення театралізованих видовищ та різних розважальних програм, клубно-гурткова діяльність, рухливі ігри та розваги, технічні атракціони, логічні та ділові ігри, фізкультурно-оздоровчі заняття. Такі заклади вміщують в себе функції обслуговування різних вікових категорій. Концертні, лекційні, виставкові, тренажерні зали, кінотеатри, бібліотеки, заклади громадського харчування (кафе, бари, ресторани), майданчики для катання на роликах та скейтбордах, скалодроми, квест кімнати, боулінг, більярд, настільний теніс, льодові арени. Останнім часом найбільше розвиваються ігрові кімнати для дітей. Недостатня вивченість проблеми типологічної та архітектурно-просторової організації дитячих закладів дозвілля зумовили необхідність розгляду нових тенденцій у методиці їх проектування, функціональному зонуванні, плануванні та архітектурно-композиційному моделюванні. Особливе значення сьогодні набувають дитячі ігрові зони в складі культурно-розважальних центрів.

У таких центрах передбачається проведення театралізованих видовищ та різних розважальних програм, клубно-гурткова діяльність, рухливі ігри та розваги, технічні атракціони, логічні та ділові ігри, фізкультурно-оздоровчі заняття [1]. Особливу увагу слід приділяти формуванню закладів сімейного і дитячого дозвілля.

Рис. 1. Культурно-дозвіллевий центр (Москва, Гол. арх. МАХПІ А.Р. Асадов)

Рис. 2. Культурний центр «Фонд Ставрос Ніархос». Афіни, Греція.
Арх. Ренцо Піано (2012-2016 рр.)

У розвинутих країнах Америки і Європи набуває широкого поширення мережа дитячих комплексів KIDZANIA, яка являє собою принципово новий формат дитячого розважального центру, основна мета якого – розважати та навчати [1]. Типи та рішення розважальних зон у КРЦ, це ще один чинник, який впливає на розвиток дитячих закладів дозвілля. Вони можуть бути різні. Найбільш поширені – це невеликі розважальні зони для дітей, які займають незначну частину площі культурного центру і пропонують найчастіше ігрову кімнату для маленьких дітей. Або додатково до неї наступний стандартний набір атракціонів: ігрові автомати для дітей: симулятори гонок, ігор, аерохокей, гойдалки, телевізори, дитяче кафе, комп'ютери. Другий, поширений варіант, коли в КРЦ сідає мережевий оператор розважальних комплексів, який пропонує дуже схожі розваги і для дітей, і для дорослих. Крім стандартного вище переліченого набору, вони можуть пропонувати: боулінг, віртуальний боулінг, симулятори та віртуальні ігри, Q-ZAR, дартс, спорт бар та ін. [4].

У композиційних прийомах молодіжних центрів дозвілля на даний час застосовуються елементи атрактивної архітектури. Прикладом такого напрямку є центр дозвілля молоді “Дивосвіт” у м. Києві (арх. М. Гершензон, І. Хоменко, С. Добровінський, Н. Лагутенко та ін.). Цей центр ніби складений з елементів дитячого ігрового конструктора. Є тут і традиційний куб, і конус, і куля, і паралелепіпеди. Вдень вони виблискують на сонці яскравими кольорами скляних боків, а в темряві світяться мерехтливими вогнями, всіма кольорами веселки.

Висновок . Головним завданням центрів дозвілля є створення оптимальних умов для масового, групового, сімейного і індивідуального розвитку творчих здібностей, спілкування, відпочинку, розваг, відновлення духовних і фізичних сил на основі вивчення культурних запитів і інтересів різних верств населення.

Література

1. Андриевская В. KIDZANIA: коммерческий проект с социальной направленностью / В. Андриевская // Commercial Property, 2012. - № 3 (104). – С.52-54.
2. Куцевич В.В. Еволюція формування об'єктів культури та дозвілля // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. — К.: НАОМА, 2007. — Вип. 14. — С. 248–260.
3. Куцевич В.В. Архітектурна типологія громадських будівель і споруд. Сучасні тенденції розвитку / В.В. Куцевич // Сучасні проблеми архітектури та містобудування, 2014. Вип.35. – С. 376-384.

4. І.В. Петрова. Розважальний комплекс в сучасній Україні: проблема типології / І.В. Петрова // Вісник маріупольського державного університету серія: філософія, культурологія, соціологія, 2015, вип. 10 – с. 140-148.
5. Стальная В. Индустрия развлечений: тенденции развития / В. Стальная // Маркетинг. – 2009. – № 4. – С. 91 ; Stalnaya V. Industriya razvlecheniy: tendentsii razvitiya / V. Stalnaya // Marketing. – 2009. – № 4. – S. 91
6. В.Т. Шпаковская. Соціальні аспекти формування центрів дозвілля молоді // Сучасні проблеми архітектури та містобудування, 2014. Вип.35. – С. 450-454.

Кузьменко Т.Ю., Кочерга Л.О.,
Полтавский национальный технический
университет имени Юрия Кондратюка

КУЛЬТУРНО-РАЗВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ ЦЕНТР: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Рассмотрены новые функции культурно-развлекательных центров, которые однозначно имеют влияние на функционально-планировочную организацию и формообразование здания..

Ключевые слова: культурно-развлекательный центр, функции, полифункциональные рекреационно-досуговые учреждения.

Kuzmenko T.Yu.,
Senior lecture of Department of Architecture of Buildings and Urban Planning,
Kosherha L.O., Poltava national technical Yuri Kondratyuk university

CULTURAL ENTERPRISE CENTER: CURRENT TRENDS

New functions of cultural and entertainment centers are considered, which clearly have an impact on the functional and planning organization and formation of the building.

Key words: cultural and entertainment center, functions, multifunctional recreational and leisure establishments.